

Dát leat Árrat sisa Vihtta reaiddu

Reaidduin leat 2 dahje 4 A4 árkká mat biddjojuvvojit oktii vuodđun ja mat oahpistit din ságastallama ossodagas. Jus lea dárbu, de sáhtát čálihit eanet kopijaid.

OAHPÁSNUVVAT

1 Oahpásmáhttu 1.1 Oahpásmáhttu 1.2 Oahpásmáhttu 1.3 Oahpásmáhttu	3 Oahpásmáhttu 3.1 Oahpásmáhttu 3.2 Oahpásmáhttu 3.3 Oahpásmáhttu
2 Oahpásmáhttu 2.1 Oahpásmáhttu 2.2 Oahpásmáhttu 2.3 Oahpásmáhttu	

IPMIRDIT

1 Oahpásmáhttu 1.1 Oahpásmáhttu 1.2 Oahpásmáhttu 1.3 Oahpásmáhttu	Oahpásmáhttu Oahpásmáhttu Oahpásmáhttu Oahpásmáhttu
2 Oahpásmáhttu 2.1 Oahpásmáhttu 2.2 Oahpásmáhttu 2.3 Oahpásmáhttu	3 Oahpásmáhttu 3.1 Oahpásmáhttu 3.2 Oahpásmáhttu 3.3 Oahpásmáhttu

VUODUŠTIT

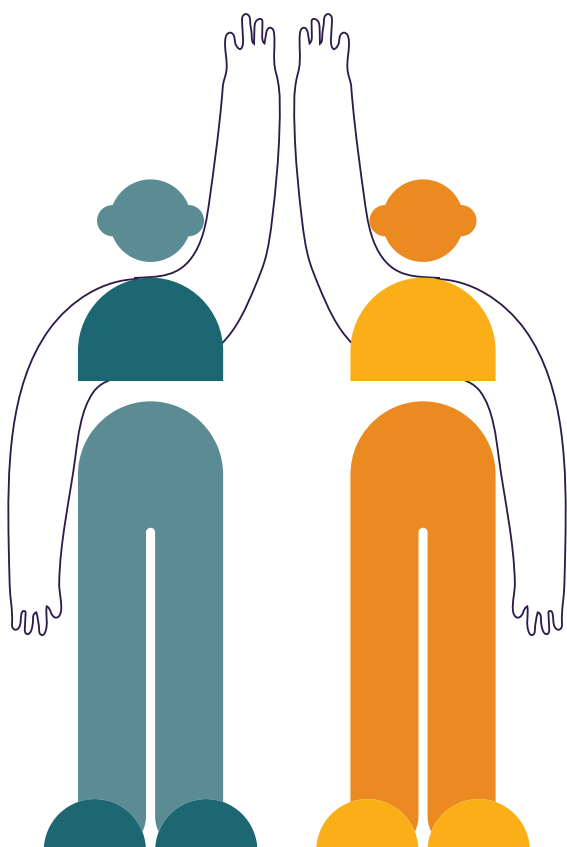
1 Vuodđun 1.1 Vuodđun 1.2 Vuodđun 1.3 Vuodđun	2 Vuodđun 2.1 Vuodđun 2.2 Vuodđun 2.3 Vuodđun
3 Vuodđun 3.1 Vuodđun 3.2 Vuodđun 3.3 Vuodđun	4 Vuodđun 4.1 Vuodđun 4.2 Vuodđun 4.3 Vuodđun

ČOAVDIT

1 Čoavdit 1.1 Čoavdit 1.2 Čoavdit 1.3 Čoavdit	2 Čoavdit 2.1 Čoavdit 2.2 Čoavdit 2.3 Čoavdit
3 Čoavdit 3.1 Čoavdit 3.2 Čoavdit 3.3 Čoavdit	5 Čoavdit 5.1 Čoavdit 5.2 Čoavdit 5.3 Čoavdit
4 Čoavdit 4.1 Čoavdit 4.2 Čoavdit 4.3 Čoavdit	

GEAHČČALIT

1 Geahččalit 1.1 Geahččalit 1.2 Geahččalit 1.3 Geahččalit	2 Geahččalit 2.1 Geahččalit 2.2 Geahččalit 2.3 Geahččalit
3 Geahččalit 3.1 Geahččalit 3.2 Geahččalit 3.3 Geahččalit	5 Geahččalit 5.1 Geahččalit 5.2 Geahččalit 5.3 Geahččalit
4 Geahččalit 4.1 Geahččalit 4.2 Geahččalit 4.3 Geahččalit	

OAHPÁSNUVVAT Mot mus lea barggus?

1

Individuálalaš smiehtamuš

Vuosttaš 5 minuhta juohkehaš čállá sierra. Geavahehpet dasto 5 minuhta juogadit jurdagiid gaskaneaset.

- a) Mii lea dehálaš munnje vai beasan ságastallat oadjebasat bargoustibiiguin?
- b) Goas dovddan ahte hálddašan barggu?
- c) Makkár rutiinnat dagahit ahte mus lea buorre dilli barggus?

2

Oktasaš smiehtamuš

Geavahehpet 10 minuhta ságastallat gažaldagaid birra ovttas. Darvvihehpet áinnas post-it-lihpuid árkii, vai buohkat oidnet dan seamma.

- a) Mii lea earenoamáš min ossodagain?
- b) Mot fuolahit ahte juohkehačča jietna gullo?
- c) Mot mii dahkat nubbi nuppi buorren?

3

Jurddaridđu

Geavahehpet 10 minuhta ságastallat ovttas.

Darvvihehpet áinnas post-it-lihpuid árkii čohkket iežadet jurdagiid ja geavahit daid manjel.

a) Mot mii háliidit barggus galgá leat?

IPMIRDIT: Makkár lea min bargobeaivi?

1

Mii doaimá bures barggus odne?

Geavahehpet 5 minuhta juohkehaš, ja dasto 10 minuhta ovttas.

Čállibehtet ovdamearkkaid ja jurdagiid post-it-lihpuide.

Geavahehpet áinnas vuolggasadjin iešguđetlágan dilálašvuodaid mat oidnojit vuolábealde govvošis.

**Deaivvadeapmi
mánáiguin**

**Deaivvadeapmi
jođiheddjiiguin**

**Deaivvadeapmi
luohttámušolbmuiguin/
suodjalusáittardeddjiiguin**

**Deaivvadeapmi
váhnemiiguin**

**Deaivvadeapmi
bargoustibiiguin**

**Deaivvadeapmi
earáiguin**

**Deaivvadeapmi
luohttámušolbmuiguin/
suodjalusáittardeddiiguin**

**Deaivvadeapmi
jodiheddjiiguin**

**Deaivvadeapmi
mánáiguin**

2

Mii lea hástaleaddji barggus odne?

Geavahehpet 5 minuhta juohkehaš, ja dasto 10 minuhta ovtta.

*Čállibehtet jurdagiid ja vásáhusaid post-it-lihpuide. Geavahehpet áinnas
vuolggasadjin iešguđetlágan dilálašvuodaid mat oidnojit bajábealde
govvosis.*

**Deaivvadeapmi
earáiguin**

**Deaivvadeapmi
bargoustibiiguin**

**Deaivvadeapmi
váhnemiiguin**

3

Vuorut hástalusaid

Buohkat ožžot golbma jiena guhtege. Geavat tušša ja sárggo čuoggá dan hástalusii mainna háliidat dii galgabehtet viidáset bargat álggos. Sáhtát válljet bidjat buot golbma čuoggá ovttá hástalusii, dahje juohkit daid mánggaide. Lohket čuoggáid loahpas. Hástalus mii oažžu eanemus jienaid, galgabehtet dii váldit fárrui viidáseappot.

ČIEKŇUDIT: Makkár sivaid ja váikkuhusaid oaidnit?

1

Hástalus

Čilge hástalusa

masa háliidehpet čiekŋudit

2

Sivva

Geavahehpet 10 minuhta ovttas. Čilgebehtet sivaid manin hástalus čuožžila. Bidjabehtet post-it-lihpuid árkii vai buohkat oidnet dan seamma.

3

Váikkuhusat

Geavahehpet 10 minuhta ovttas. Geavahehpet post-it-lihpuid čilget hástalusa váikkuhusaid

4

Hástalusas mihttomearrái

*Geavahehpet 5 minuhta. Čállet hástalusas
nu ahte šaddá ossodaga mihttomearrin.
Maid háliidehpet olahit ovttas?*

ČOAVDIT: Mii sáhttit gávdnat buori čovdosa ovttas

1

Čállibehtet iežadet mihttomeari dás:

3

Evttot vihtta realisttalaš jurdaga:

Geavahehpet 2 minuhta juohkehaš, ja dasto 8 minuhta ovttas.

Jurddašehpet čovdosiid. Maid sáhttibehtet bargat vai joksabehtet din mihttomeari? Jurddaš jurdagiid mat leat realisttalaččat, álki čađahit ja mat leat ossodaga rámmaid ja resurssaid siskkobealde.

2

Evttot vihtta ráddjemeahttun jurdaga:

Geavahehpet 2 minuhta juohkehaš, ja dasto 8 minuhta ovttas.

Jurddašehpet čovdosiid. Maid dii sáhttibehtet dahkat olggobealde ossodaga rámmaid ja resurssaid?

4

Vuorut ovttá jurdaga

Buohkat ožžot golbma jiena guhtege. Geavat tušša ja sárggio čuoggá jurdagiidda maiguin háliidat dii galgabehtet bargat viidáset álggos. Sáhtát válljet bidjat buot golbma čuoggá ovttá hástalussii, dahje juohkit daid mánga buori jurdagii.

*Dii sáhttibehtet jienastit sihke realisttalaš ja ráddjemeahttun jurdagiid. Jurdaga mii oažžu eanemus jienaid galgabehtet váldit viidáset reidui
GEAHČČALIT.*

5

Čilge jurdaga

Geavahehpet 10 minuhta ovttas čilget iežat jurdaga veaháš dárkileappot ja smiehttat makkár dárbbuid dat deavdá mat leat dehálaččat didjiide. Jus gávnahehpet ahte jurdaga ii leat vejolaš čađahit dálá rámmaid ja doaibmanmuni siskkobealde, de berrebehtet geahččalit heivehit jurdaga. Sáhtta maid leat relevánta váldit mielde stivrraid ja DBS-joavkku geahččalit jurdaga masa dii jáhkkibehtet, ja mii gáibida áiggi ja resurssaid mángga olbmos.

Álggos addibehtet dasa nama:

GEAHČČALIT: Dáinna lágiin mii geahččalit čovdosa

Bargočoahkkin 1: Plánet geahččalanáigodaga

1

Čoavddus lávkkiid mielde

Geavahehpet 15 minuhta ovttas. Vuolggasadjin atnibehtet válljejuvvon jurdaga. Sárggo ja čilge čovdosa leat mitalussan mas leat njeallje lávkki. Mii dáhpáhuvvá ja goas dat dáhpáhuvvá? Leago čoavddus dan birra ahte eastadit váttis dili, vai lea go čoavdit hástalusa go dat čuožžila?

1. Lávki:

Fárus:

2. Lávki:

Fárus:

3

Goas mii galgat geahččalit čovdosa?

Mearridehpet álggahanbeaivi, gaskaárvoštallama ja čovdosa geahččalanáigodaga loahpaheami.

Álggahanbeaivi:

Gaskaárvoštallan

2

Geat leat fárus?

Geavahehpet 5 minuhta ovttas. Vuodđun atnibehtet njealji lávkki čovdosa. Čilgebehtet geat leat fárus ja makkár ovddasvástádus sis lea.

3. Lávki:

Fárus:

4. Lávki:

Fárus:

Loahpahanbeaivi:

4

Gaskaárvvoštallan

Geavat 10 minuhta. Čilgebehtet mot din čoavddus lea doaibman dássáži. Mii doaibmá bures? Mii ii doaimma nu bures? Leago mihkkege maid berre muddet ovdal go joatkibehtet geahččalemiin?

5

Čovdosa árvvoštallan

Geavahehpet 10 minuhta ovttas. Maid háliidehpet bargat viidáset?

Válljebehtet molssaeavttu dan vuodul maid lehpet oahppan

geahččaleamis:

Čoavddus doaibmá ja dainna mii háliidit joatkit

Ságastallabehtet mot čoavddus sáhtta šaddat bastevaš rievdadussan árgabeaivvis.

Mii jáhkkit čoavddus sáhtta doaibmat, muhto mii fertet dan muddet.

Ságastallabehtet muddemiid ja plánebehtet ođđa geahččalanáigodaga.

Mii oaivvildit čoavddus ii doaimma.

Ságastallabehtet manin čoavddus ii doaimma, ja mannet dasto fas ruovttoluotta bagadussii.